

СХВАЛЕНО

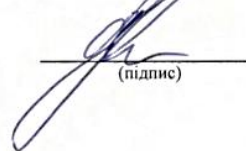
Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 26.05.2025 р. № 4)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА
Наказ від «11» липня 2025 р. № 218

ПОГОДЖЕНО
Проректор

(підпис)

Олена ЧАСНІКОВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
КЕРІВНИКІВ ГУРТКІВ
(за дистанційною формою навчання)**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена з урахуванням вимог до професійної діяльності педагогічних працівників закладів позашкільної освіти відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту» від 22.06.2000 № 1841-III (зі змінами), Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» від 13.12.2022 № 2834-IX, постанови КМУ від 20.08.2003 №1301 «Про вдосконалення системи організації роботи з виховання дітей та молоді в позашкільних навчальних закладах», інших нормативно-правових актів, що регулюють різні аспекти діяльності закладів позашкільної освіти, про організацію інклюзивного навчання в закладах позашкільної освіти (від 21.08.2019 р. № 779), про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності (від 27.08.2010 № 796), про вдосконалення системи організації роботи з виховання дітей та молоді в позашкільних навчальних закладах (від 20.08.2008 № 993), про затвердження переліку позашкільних навчальних закладів та заходів з позашкільної роботи з дітьми, а також закладів та заходів у галузі освіти, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, видатки на які здійснюються з державного бюджету (від 17.08.2002 № 1133), про затвердження переліку типів позашкільних навчальних закладів і Положення про позашкільний навчальний заклад (від 06.05 2001 № 433, листа Міністерства освіти і науки України від 10.06.2022 року №1/6267-22 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України», Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.09.2009 №1494 «Про затвердження Плану заходів щодо підвищення рівня патріотичного виховання учнівської та студентської молоді шляхом проведення на постійній основі тематичних екскурсій з відвідуванням об'єктів культурної спадщини», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність педагогічного працівника та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний керівник гуртка має бути готовим до виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі позашкільної освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої програми: професійний розвиток керівників гуртків відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей педагогічних працівників закладів позашкільної освіти (далі - ЗПО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку вихованців.

Основні завдання:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей керівників гуртків;
- поглибити й розширити знання керівників гуртків з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі освіти;
- удосконалити вміння керівників гуртків відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Особливості організації освітнього процесу за освітньою програмою

Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші теми залежно від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть відрізнятися залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів.

Теоретична складова освітньої програми може бути реалізованою під час проведення лекцій/відеолекцій/вебінарів/відеоконференцій тощо. Практична складова - під час практикумів/навчальних тренінгів/семінарів/майстер-класів тощо.

Навчальні заняття в синхронному режимі при дистанційній формі навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться у різних форматах.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- **для очного навчання:** мультимедійний проєктор; ноутбук, фліпчарт, персональні комп'ютери, навчальні матеріали, інтерактивна дошка, сучасне програмне забезпечення, спеціалізоване програмне забезпечення для інтерактивної дошки; швидкісний інтернет-канал для використання під час занять відповідних онлайн-ресурсів;
- **для дистанційного навчання:** комп'ютерна техніка (комп'ютер, вебкамера, мікрофон або ноутбук), доступ до швидкісного інтернету, дистанційна платформа суб'єкта підвищення кваліфікації, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері позашкільної освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- планування освітньої діяльності в закладі позашкільної освіти;
- академічної свободи педагогічного працівника в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- формувати у вихованців ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- використовувати модельну навчальну програму для розроблення навчальної програми;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх вихованців;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, готовність стати на захист України, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Розробник освітньої програми	Гаврилук Валерій Юрійович, методист навчально-методичного кабінету «Центр національно-патріотичного виховання», старший викладач кафедри суспільно-гуманітарної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
Найменування освітньої	Освітня програма підвищення кваліфікації керівників гуртків

програми	
Мета програми	Формування, розвиток професійних компетентностей керівників гуртків
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Керівники гуртків закладів освіти
Напрямок освітньої програми	Професійна компетентність керівників гуртків
Форма підвищення кваліфікації	Очно-дистанційна
Обсяг (тривалість) у годинах або кредитах ЄКТС	60 год / 2 ЄКТС
Вид підвищення кваліфікації	Навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.3, A1.4); A2 Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7); A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3); B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3, B1.4); B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2, B2.3); B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1, B3.2, B3.3); V1 Інклюзивна компетентність (V1.1, V1.2, V1.3); V2 Здоров'язбережувальна компетентність (V2.1, V2.2, V2.3, V2.4, V2.5); V3 Проєктувальна компетентність (V3.1); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)
Очікувані результати	Удосконалення загальних та професійних компетентностей
Особа (особи), які виконують освітню програму	Гаврилюк В. Ю.
Строки виконання програми	Календарний рік
Місце виконання освітньої програми	Комунальний навчальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (вул. Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, 09107)
Вартість надання освітньої послуги	Собівартість обраховується у відповідності до наповнення груп згідно з вимогами чинного законодавства

Мінімальна та максимальна кількість осіб у групі	25-30 осіб
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://kristti.com.ua/

Зміст освітньої програми

№ з/п	Освітній компонент (модуль, тема)	Засоби провадження				
		Кількість годин				
		лекційні	семінарські	практичні	самостійні	усього
Модуль 1. Соціально-гуманітарний		4			6	10
1.1.	Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій	2				2
1.2.	Національна ідентичність в історичному вимірі	2				2
Модуль 2. Професійний				4	6	10
2.1	Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти			2		
2.2	Психологічна підтримка учасників освітнього процесу			2		
Модуль 3. Фаховий		2		10	16	38
3.1.	Нормативно-правове та програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності гуртків	2				2
3.2.	Організація та зміст освітньої діяльності гуртків в умовах воєнного стану і суспільних викликів			2		2
3.3.	Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді засобами позашкільної освіти			2		4
3.4.	Організаційно-педагогічні аспекти роботи з творчо обдарованими і талановитими вихованцями гуртків			2		2
3.5.	Позитивний імідж гуртка і засоби його формування. Брендунання освітніх послуг			2		2
3.6.	Інформаційно-цифрова компетентність керівника гуртка та засоби її формування			2		2

Модуль 4. Діагностико-аналітичний				8	6	8
4.1.	Вхідне діагностування			2		2
4.2.	Конференція з обміну досвідом			2		2
4.3.	Захист випускних робіт			2		2
4.4.	Вихідне діагностування			2		2
Разом:		6		18	36	60

Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів XXI століття

1.1. Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій

Гуманістичні підходи до модернізації освіти. Традиціоналізм в освіті: огляд традиційних підходів до освіти. Методологічні принципи виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності. Генеза проявів цих принципів у модернізації освітнього процесу від античних часів до сьогодення. Стандартизація змісту освіти. Аргументи за збереження традицій в освіті. Прогресивізм в освіті. Ідея інноваційного підходу до освіти. Аргументи за впровадження інновацій в освітній процес.

1.2. Національна ідентичність в історичному вимірі: між конфронтацією та співробітництвом Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», його статті щодо основних напрямків освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, запропоновані Законом України для реалізації основних напрямків виховання національної та громадянської ідентичностей. Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання. Регіональність у становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формуванні національної та громадянської ідентичності.

Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище закладу позашкільної освіти: територія безпеки та розвитку

2.1. Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти

Поняття фізична безпека, безпечне освітнє середовище. Екосистемний підхід. Формула «Дитина в безпеці». Рівні відповідальності в забезпеченні фізичної безпеки в освітньому середовищі. Ролі в надзвичайній ситуації. Симуляційна гра «Безпечна дорога до школи». Поняття інформаційної безпеки. Цифрова безпека. Інформаційна культура та інформаційна гігієна. Джерела інформації. Види медіа, їх вплив на споживача інформації. Вправа «Новина з телефону». Психологічна безпека в освітньому середовищі: ключові поняття, інструменти й механізми формування, розподіл відповідальності та ролей. Техніки психологічної підтримки, психоемоційної саморегуляції. Ізраїльська модель стресостійкості BASIC PH.

2.2. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в сучасних закладах освіти. Указ Президента України Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в новій українській школі. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Особливості спілкування дорослих, що актуалізують агресивну поведінку учнів. Спілкування як фактор

психопрофілактики агресивної поведінки учнівської молоді. Організаційні аспекти протидії булінгу в закладі освіти. Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення в дітей різних вікових категорій, вплив стресу на успішність навчання учнів. Способи відновлення ресурсного стану в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самодопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в учнів.

Модуль 3. Фаховий. Організація роботи керівника гуртка закладу позашкільної освіти

3.1. Нормативно-правове та програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності гуртків

Суть, мета, основні завдання освітньої діяльності гуртків. Структура, основні напрями позашкільної освіти. Перспективи розвитку позашкільної освіти в умовах освітніх змін і суспільних викликів. Правовий аналіз базових нормативних документів (законів, наказів, концепцій та програм), що регламентують освітню діяльність гуртків: Закон України «Про позашкільну освіту», Концепція позашкільної освіти в умовах воєнного стану. Концептуальні напрями освітніх змін: компетентнісний підхід, виховання на цінностях, національно-патріотичне виховання, педагогіка партнерства, інклюзія тощо. Правовий статус керівника гуртка і його вихованців. Тривалість занять та структура навчального року. Особливості організації індивідуальної та групової роботи вихованців гуртків. Типові навчальні плани гуртків, їх урахування в освітній діяльності. Основні вимоги до змісту та оформлення навчальних програм із позашкільної освіти. Методичні рекомендації щодо змісту та оформлення навчальних програм із позашкільної освіти.

3.2. Організація та зміст освітньої діяльності гуртків в умовах воєнного стану і суспільних викликів

Адаптація освітнього процесу до умов воєнного стану. Зміни у виховному процесі під час воєнного стану. Організація безпечних умов для навчання та виховання учасників гуртків. Роль освітніх гуртків у підтримці психологічного стану дітей та молоді. Організація занять гуртків з використанням технологій дистанційного та змішаного навчання. Розвиток військово-патріотичних цінностей учасників гуртків. Культурна та мистецька діяльність у воєнний період. Організація театральних постановок, вистав, музичних заходів тощо в умовах воєнного стану. Розвиток художніх здібностей та креативного мислення через мистецькі гуртки. Організація гуртків з метою соціалізації та адаптації дітей-військових. Організація заходів з соціалізації та інтеграції учасників у відновлене суспільство.

3.3. Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді засобами позашкільної освіти

Основні нормативні документи з організації національно-патріотичного виховання в закладі освіти. Концепція національно-патріотичного виховання. Інноваційні форми національно-патріотичного виховання в закладі освіти. Організація освітнього процесу та взаємодії учасників освітнього процесу на засадах відкритості, толерантності, базуючись на національних традиціях, етнічних звичаях українського народу, культурних аспектах, принципах міжкультурного спілкування.

3.4. Організаційно-педагогічні аспекти роботи з творчо обдарованими й талановитими вихованцями гуртків

Методики, інструменти для виявлення творчих обдарувань, талантів учасників гуртків. Психологічні аспекти діагностики творчих здібностей та потенціалу особистості. Індивідуалізація підходу до роботи з творчо обдарованими вихованцями. Розробка індивідуальних навчальних програм, завдань для талановитих учасників гуртків. Підтримка,

стимулювання розвитку творчих здібностей кожного вихованця. Організація та проведення творчих майстерень, проєктів. Планування та ведення творчих майстерень з різних напрямків мистецтва, науки, техніки тощо. Організація, підтримка проєктної діяльності для розвитку талантів і творчих здібностей вихованців.

3.5. Позитивний імідж гуртка, засоби його формування. Брендування освітніх послуг

Сутність позитивного іміджу гуртка / закладу позашкільної освіти. Соціально-культурна, економічна та організаційна доцільність позитивного іміджу гуртка. Алгоритм проєктування, реалізації позитивного іміджу. Основні етапи формування позитивного іміджу гуртка. Соціальне партнерство у формуванні позитивного іміджу гуртка. Імідж керівника гуртка як базовий компонент іміджу творчого об'єднання. «Лайфхаки» для керівника гуртка щодо формування його іміджу. Моніторинг ефективності формування (розвитку) позитивного іміджу гуртка. Інтерактивні вправи «Гурток моєї мрії», «Мій позитивний імідж». Мозковий штурм «Сучасні тренди гурткової роботи».

3.6. Інформаційно-цифрова компетентність керівника гуртка та засоби її формування

Цифрова трансформація освіти. Перехід до нової активної форми фіксації процесу і результатів освітньої / творчої / виховної діяльності гуртка в цифровому контенті. Інформаційно-цифрова компетентність керівника гуртка. Дескриптори цифрової компетентності: інформаційна грамотність, цифрова ідентифікація особистості, комунікація, взаємодія в цифровому суспільстві, навчання впродовж життя в цифровому середовищі, безпека в цифровому середовищі, створення цифрового контенту. Цифрове освітнє середовище ЗПО. Банк даних цифрових ресурсів керівника гуртка: вебсайти, репозитарії, Ебібліотеки, медіатеки тощо. Цифрові виховні наративи як засіб формування ціннісних орієнтирів здобувачів освіти. Цифрові портфоліо педагогів і вихованців гуртків.

Список використаних джерел

1. Абетка інклюзивності і толерантності: науково-популярне видання ІГО «Соціальна синергія». Київ: Видавництво «Теза», 2020. 30 с. URL: <https://bit.ly/3FQSmDs>
2. Бех І.Д. Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія. Київ–Чернівці: «Букрек», 2018. 320 с.
3. Бойко А.Е. Зміст і технології позашкільної освіти для вихованців молодшого шкільного віку: методичні рекомендації. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 102 с.
4. Виховання громадянина-патріота: моделі соціального партнерства: методичний посібник / Харченко Н.В., Окушко Т.К., Шпиг Н.О та ін.; наук. ред. Н. В. Харченко. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 322 с.
5. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с. (Серія «Саморозвиток»).
6. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / М.А. Скидан, О.М. Євдін, В.М. Могильниченко, О.В. Горіцький, О.П. Жихарєв, О.М. Крикун; за заг. редакцією к.м.н. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
7. Діти та війна. Навчання технік зцілення / Патрік Сміт, Атле Дирегров, Вільям Юле. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2022. 108 с.
8. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб. / авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.
9. Збірник документів по організації позашкільної освіти. Київ, 2002. 444 с.
10. Компетентнісний підхід у навчально-виховному процесі позашкільного навчального закладу: метод. посіб. / В.В. Вербицький, А.Е. Бойко, А.В. Корнієнко та ін.; за ред. В.В. Мачуського. Харків: «Друкарня Мадрид», 2015. 178 с.

11. Концепція позашкільної освіти в умовах воєнного стану (проект). URL: <https://pou.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/Kontseptsiya-pozashkilnoyi-osvity-v-umovah-voyennogo-stanu-2024.pdf> (дата звернення: 20.12.2024).
12. Корнієнко А.В. Зміст і технології позашкільної освіти для вихованців підліткового віку: методичні рекомендації. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 112 с.
13. Модернізація організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти: методичний посібник / А.Е. Бойко, В.В. Вербицький, А.В. Корнієнко, О.В. Литовченко; за ред. В.В. Мачуського. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 223 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/723075>
14. Мосякова І.Ю. Концептуальні основи модернізації змісту позашкільної освіти: практ.-орієнтов. посіб. К.: Пед. думка, 2018. 121 с.
15. Новації позашкільної освіти в умовах воєнного стану: збірник методичних матеріалів з позашкільної освіти. Київ: НЕНЦ, 2023. 144 с.
16. Позашкільна освіта: теоретичні і практичні аспекти розвитку: у 3 кн.: монографія /за заг. ред. Л.В. Тихенко. Суми: Університетська книга, 2013. Кн.1. 270 с.
17. Сущенко Т. І. Позашкільна педагогіка: навчальний посібник. К.: ПТЗО, 1996. 143 с.
18. Формування у вихованців позашкільних навчальних закладів базових компетентностей: монографія / В.В. Вербицький, Л.М. Бондар, А.Е. Бойко, А.В. Корнієнко та ін.; за ред. В.В. Мачуського. Харків: «Друкарня Мадрид», 2015. 330 с.
19. Формування ціннісних орієнтирів навчально-виховного процесу у позашкільних навчальних закладах: монографія / за ред. В. В. Мачуського. К.: ТОВ «Задруга», 2017. 220 с.